

СУСПІЛЬНО-НЕОБХІДНА ІНФОРМАЦІЯ: У ПОШУКУ БАЛАНСУ ПРАВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРАКТИКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ТА ЄСПЛ

SOCIALLY NECESSARY INFORMATION: IN SEARCH OF A BALANCE OF RIGHTS THROUGH THE PRISM OF THE SUPREME COURT AND ECHR PRACTICE

Олексіюк Т.М., аспірант

ПраТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ORCID ID: 0000-0002-3559-5329

Статтю присвячено проблематиці знаходження балансу між обмеженням на доступ до публічної інформації та правом на доступ до такої інформації в контексті діяльності Верховного суду України та Європейського суду з прав людини.

Наголошено на історичній тривалості дискусій щодо доцільності обмеження доступу до публічної інформації, визначення балансу та суспільної необхідності у публічній інформації. Окремі аспекти цього питання ставали предметом розгляду наукових розвідок та досліджень як в Україні так і за кордоном. При цьому, одні дослідники схиляються до необхідності розширення доступу до публічної інформації, а інші – наполягають на необхідності обмеження такого доступу. Зазначено, що за будь-якого підходу, обмеження мають бути законними, пропорційними та не перевищувати необхідних меж для захисту законних інтересів.

Встановлено, що відповідно до норм Конституції України, громадяни мають широкі права, на доступ до інформації. У тому числі – деякі категорії інформації не передбачають можливості для обмеження на доступ до неї. Наразі законодавство України розвиває стандарти Європейської Конвенції з прав людини, однак не надає чітких переліків інформації, яка становить суспільний інтерес, залишаючи це питання на розсуд розпорядників публічної інформації. В теорії, такий підхід покликаний забезпечити баланс між різними інтересами, дотримуючись найвищих стандартів у цій сфері. На практиці ж, такий стан справ покладає додаткову відповідальність на розпорядників публічної інформації, а отже потребує високого рівня обізнаності та добросовісності у прийнятті рішень про обмеження доступу до публічної інформації. Своєю чергою, це призводить до збільшення потенціалу зловживань, у тому числі – підвищує корупційні ризики.

В цілому ж, стаття має на меті узагальнити підходи як чинного законодавства так і судової практики до визначення суспільного інтересу у поширенні інформації та балансуванні права громадськості на доступ до інформації на противагу захисту інших охоронюваних законом інтересів.

Ключові слова: правове регулювання; доступ до інформації; публічна інформація; доступ до публічної інформації; обмеження доступу до інформації; Верховний суд; Європейський суд з прав людини; права людини.

The article is devoted to the issue of finding a balance between restrictions on access to public information and the right to access such information in the context of the activities of the Supreme Court of Ukraine and the European Court of Human Rights.

The historical duration of discussions regarding the expediency of limiting access to public information, determining the balance and public need for public information is emphasized. Certain aspects of this issue became the subject of scientific research and research both in Ukraine and abroad. At the same time, some researchers are inclined to the need to expand access to public information, while others insist on the need to limit such access. It is noted that under any approach, restrictions must be legal, proportionate and not exceed the necessary limits for the protection of legitimate interests.

It was established that in accordance with the norms of the Constitution of Ukraine, citizens have broad rights to access information. This includes - some categories of information do not provide for the possibility to restrict access to it. Currently, the legislation of Ukraine develops the standards of the European Convention on Human Rights, but does not provide clear lists of information that is of public interest, leaving this issue to the discretion of managers of public information. In theory, this approach is designed to ensure a balance between different interests, while maintaining the highest standards in this area. In practice, however, this state of affairs imposes additional responsibility on managers of public information, and therefore requires a high level of awareness and good faith in making decisions about limiting access to public information. In turn, this leads to an increase in the potential for abuse, including - increases corruption risks.

In general, the article aims to summarize the approaches of both current legislation and judicial practice to determining the public interest in the dissemination of information and balancing the public's right to access information against the protection of other legally protected interests.

Key words: legal regulation; access to information; public information; access to public information; restriction of access to information; Supreme Court; European Court of Human Rights; Human Rights.

Актуальність теми дослідження. Доцільність та пропорційність обмеження доступу до інформації є дискусійною темою уже тривалий час, особливо у питаннях, які стосуються публічної інформації, тобто, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», такої, яка стосується виконання суб'єктами владних повноважень своїх функцій або витрачання бюджетних коштів. З одного боку в переважній більшості випадків, коли ми говоримо про публічну інформацію, йдеться про суспільство, його спільні кошти, спільні справи та обставини, що впливають на значне коло членів суспільства. З іншого – захист права на приватність або іншого охоронюваного законом інтересу є легітимною підставою для накладення обмеження на поширення інформації.

Основний зміст дослідження. Щоб окреслити підстави та межі для обмеження доступу до публічної інформації варто розпочати з деяких фундаментальних принципів. В першу чергу, обмеження не повинне бути свавільним, воно повинне ґрунтуватися на положеннях закону та накладатися в порядку процедури, передбаченої законом.

У цьому контексті, законодавство України вже визначило перелік легітимних інтересів для обмеження доступу до інформації. Так, частина друга статті 6 Закону України «Про інформацію» визначила, що право на інформацію може бути обмежене законом в інтересах чітко визначеного переліку інтересів, а саме: національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [1].

Цей перелік повністю відповідає переліку законних інтересів для обмеження, наведеному у статті 34 Конституції України, відповідно до якої кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань та право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію [2]. Також цей перелік узгоджується і зі статтею 10 Європейської Кон-

венції з прав людини, яка у частині другій наводить легітимні інтереси, з метою захисту яких може бути обмежене право на свободу вираження [3]. Дійсно, історично право на доступ до інформації еволюціонувало від складової права на свободу вираження до самостійного права, яке, як ми бачимо у статті 34 Конституції України, гарантоване у нашій державі кожному.

Поруч із цим, обмеження доступу до публічної інформації, як і будь-яке інше обмеження прав, повинно бути пропорційним (ненадмірним) стосовно правомірного інтересу, який захищається, тобто обмеження не повинно йти далі, ніж це необхідно для захисту зазначеного інтересу. Саме дотримання вимоги пропорційності, ненадмірності обмеження є найбільш складним, коли йдеться про практику застосування закону. Переважна більшість розпорядників воліли б мати чітко визначений нормативно-правовим актом перелік інформації, яку не можна поширювати, однак це неможливо. Адже ситуації плинні і суспільний інтерес у тій чи іншій інформації може змінюватися.

Таким чином на пропорційність обмеження на доступ до публічної інформації безпосередньо впливає суспільний запит, або іншими словами суспільний інтерес у тій чи іншій публічній інформації. Знову ж складно визначити перелік інформації, яка складає вагомий суспільний інтерес, отож законодавець, слідуючи кращим світовим стандартам у цій сфері, наприклад, модельному законі про свободу інформації [4, с. 61], закріпив у Законі «Про доступ до публічної інформації» лише механізм балансування законних інтересів, так званий трискладовий тест, лишивши розпорядникам публічної інформації дискрецію самостійно визначати межі та ступінь суспільного інтересу в інформації.

Слід, щоправда зазначити, що у Законі України «Про інформацію» була зроблена спроба визначити категорії інформації, яка становить суспільний інтерес, а саме до такої інформації віднесено інформацію, яка свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України, забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків, свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб тощо [1]. Проте, наведені категорії є надто широкими та у процесі практичного застосування практично не допомагають розпорядникам публічної інформації у вирішенні питання про можливість обмеження доступу до інформації.

Відповідь на питання, чи є та чи інша інформація суспільно необхідною – залежить від обставин ситуації, характеру інформації, ролі запитувача у громадському житті та багатьох інших факторів.

Права на існування заслуговує думка про те, що будь-яка публічна інформація, яка створена або отримана розпорядником у процесі виконання своїх повноважень (принаймні у тих розпорядників, які використовують публічні кошти або мають владні повноваження) уже за замовчуванням складає суспільний інтерес. Підтвердженням такої думки є два викладені нижче аргументи.

Перший ґрунтується на тому, що частина друга статті 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації» [5] прямо зазначає, що запитувач має право на доступ до інформації незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні. Саме з цієї причини Верховний суд у Постанові Пленуму №10 [6] надав розширене тлумачення щодо ситуацій, які пов'язані із відмовама розпорядників надати публічну інформацію запитувачеві, щодо особи якого у розпорядника існують сумніви. Постанова Пленуму ВАСУ №10 з цього приводу зазначає: *«вимога зазначити у запиті ім'я (найменування) запитувача є для розпорядника інформативною та не впливає на умови виконання ним вимог Закону. Обов'язок*

розпорядника надати інформацію (документи) на запит не змінюється залежно від особи запитувача та зазначення у запиті його імені, якщо підстави для обмеження доступу до такої інформації відсутні».

Другий аргумент полягає в тому, що згідно статті 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації» запитувач може вимагати надання публічної інформації без пояснення причини подання запиту. Отже, іншими словами, запитувач не повинен обґрунтовувати суспільний інтерес а розпорядник не має права вимагати у запитувача ніяких пояснень щодо мети отримання інформації. Слід, однак, зазначити, що такий підхід застосовний лише на національному рівні. Натомість, коли йдеться про захист права на інформацію у Європейському суді з прав людини, відсутність обґрунтування суспільного інтересу з високою імовірністю призведе до відмови.

Таку тезу переконливо ілюструє цілий ряд рішень Європейського суду з прав людини у справах із захисту права на інформацію. Так, наприклад, у справі «Угорський союз громадянських прав проти Угорщини» (заява № 37374/05) ЄСПЛ [7] детально проаналізував питання наявності суспільного інтересу у доступі до подання депутата до Конституційного Суду щодо конституційності закону. У продовження цієї логіки ЄСПЛ у справі «Угорська Гельсинська спілка проти Угорщини» [8] (заява № 18030/11), вирішеній Великою Палатою ЄСПЛ, Суд розробив чотири критерії, які мають бути враховані для того, щоб Європейський суд з прав людини визнав порушення права на доступ до інформації. Три з цих чотирьох критеріїв у сукупності складають саме аналіз суспільного інтересу, а саме: *природа інформації* (інформація щодо якої вимагається доступ, повинна збиратись в цілях задоволення суспільного інтересу, а не просто з цікавості), *мета запитувача* (включає оцінку того, чи дійсно отримання інформації є необхідним для реалізації особою її функції сприяння публічній дискусії із суспільно важливих питань) та *роль запитувача* (ЄСПЛ надає особливий захист тим, хто сприяє суспільній дискусії: журналістам, громадським організаціям, активістам, дослідникам, авторам книг на суспільно важливі теми, блогерам та популярним користувачам соціальних мереж).

Вагомий внесок у окреслення категорій інформації, що становить вагомий суспільний інтерес зробив Верховний суд, який у в Постанові Пленуму ВАСУ №10 від 29 вересня 2016 року навів орієнтовний, проте порівняно із іншими нормами досить деталізований, опис категорій інформації, яка становить високий суспільний інтерес. Згідно з цією Постановою [6] інформація може вважатись суспільно необхідною, якщо її поширення сприяє: посиленню підзвітності і підконтрольності влади суспільству; дієвому контролю за надходженням та витрачанням публічних коштів; розпорядженням державним або комунальним майном; з'ясуванню та розумінню причин, які лежать в основі рішень, які приймає державний орган; захисту навколишнього середовища; виявленню ризиків для здоров'я людей, для громадської безпеки і порядку; викриттю недоліків у діяльності органів публічної влади, їхніх працівників; інформуванню про діяльність та поведінку публічних осіб; виявленню порушень прав людини, корупційних правопорушень, дискримінації за будь-якою ознакою; виявленню фактів введення громадськості в оману тощо.

Верховний суд не обмежився наведенням орієнтовних категорій інформації, що становить вагомий суспільний інтерес, розробивши на доповнення і перелік обставин, які розпорядник повинен урахувати при прийнятті рішення про надання чи обмеження доступу до інформації. Визначаючи те, чи є інформація суспільно необхідною, суди повинні враховувати: особу запитувача, охоплення інформації, або іншими словами, кількість осіб, яких стосується запитувана інформація, наявність суспільної дискусії

на момент отримання розпорядником інформації запиту та час, який минув з моменту створення інформації. Суд підкреслив, що додатковим аргументом на користь розкриття інформації є той факт, що інформація стосується публічного діяча, адже, як визначив у своєму рішенні Конституційний суд, межі приватності публічного діяча є значно вужчими порівняно з пересічними громадянами. На противагу, суд зазначив, що *«лише дуже серйозні доводи на користь суспільного інтересу в розголошенні інформації можуть переважити можливу шкоду інтересам захисту права на невтручання в особисте життя та захисту персональних даних, коли йдеться про так звані **вразливі персональні дані** (дані про расове або етнічне походження, політичні, релігійні або світоглядні переконання, членство в політичних партіях та професійних спілках, засудження до кримінального покарання, а також дані, що стосуються здоров'я, статевого життя, біометричних або генетичних даних)»* [6].

Визначення суспільної необхідності інформації має суттєве практичне значення, адже суспільна вага інформації справляє вирішальний вплив у оцінці за так званомим трискладовим тестом – юридичним механізмом для обмеження доступу до інформації, визначеним у частині другій статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації». Пункт 2 та пункт 3 частини другої статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» фактично вимагають у кожній справі встановлювати баланс між інтересом, що захищається та якому може бути завдано шкоду від оприлюднення інформації, та правом суспільства знати запитувану інформацію.

Трискладовий тест є умовною назвою, яка прямо не згадана в Законі України «Про доступ до публічної інформації». Трискладовий – тому, що складається з трьох етапів аналізу, наявність яких у сукупності вимагається для обмеження доступу до інформації. Тест – вказує на те, що обмеження повинне пройти перевірку на відповідність зазначеним трьом умовам. Трискладовий тест у західній науковій літературі часто називають перевіркою на суспільний інтерес – «public interest test», оскільки його останнім кроком або компонентом є саме перевірка, чи складає поширення інформації суспільний інтерес [9]. Наступним етапом трискладового тесту є пошук балансу між суспільним інтересом та потенційною істотною шкодою іншим охоронюваним законом інтересам.

Складнощі у застосуванні трискладового тесту безпосередньо розпорядниками публічної інформації часто пов'язують саме із використанням таких оціночних термінів, як *«суспільний інтерес»* та *«істотна шкода»* і необхідністю високого рівня обізнаності розпорядників інформації. Застосування трискладового тесту найкращим чином може здійснити тільки розпорядник інформації, адже саме розпорядник (а не суд) краще обізнаний з тим контекстом, який існує в суспільстві (чи громаді) і може найбільш справедливо оцінити наявність суспільного інтересу та баланс права на отримання інформації і інтерес зберегти інформацію в таємниці.

Разом з тим слід не забувати, що ціла низка законів України безпосередньо визначають категорії інформації, обмеження доступу до яких заборонено. У таких випадках немає необхідності застосування трискладового тесту, закон імперативно відносить цю інформацію до відкритої, адже ця інформація складає предмет суспільного інтересу завжди. До таких категорій інформації, яка не може бути обмежена в доступі, окремі закони відносять інформацію:

- про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту;
- про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні ситуації, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей;
- про стан здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслугову-

вання та соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення;

- про факти порушення прав і свобод людини, включаючи інформацію, що міститься в архівних документах колишніх радянських органів державної безпеки, пов'язаних з політичними репресіями, Голодомором 1932-1933 років в Україні та іншими злочинами, вчиненими представниками комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів;
 - про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб;
 - щодо діяльності державних та комунальних унітарних підприємств, господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі або територіальній громаді, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарському товариству, частка держави або територіальній громаді в якому становить 100 відсотків, що підлягають обов'язковому оприлюдненню відповідно до закону (всі перераховані вище пункти - *Закон України «Про інформацію»*);
 - відомості, зазначені у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, поданій відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» (*Закон України «Про доступ до публічної інформації»*);
 - персональні дані, що стосуються здійснення особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, посадових або службових повноважень (*Закон України «Про захист персональних даних»*);
 - розміри, види благодійної та іншої допомоги, що надається фізичним та юридичним особам ... державними органами, органами місцевого самоврядування;
 - розміри, види оплати праці, матеріальної допомоги та будь-яких інших виплат з бюджету;
 - інформація про передачу в управління належних особам підприємств та корпоративних прав;
 - інформація про конфлікт інтересів та заходи з його врегулювання (перераховані вище пункти - *Закон України «Про запобігання корупції»*).
- Ряд випадків також встановлені відповідними нормами Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».
- Також частиною 5 статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» передбачено, що не може бути обмежено доступ до інформації про:
- складання, розгляд і затвердження бюджетів, кошторисів розпорядників бюджетних коштів та плани використання бюджетних коштів одержувачів бюджетних коштів, а також їх виконання за розписами, бюджетними програмами та видатками (крім таємних видатків відповідно до статті 31 Бюджетного кодексу України);
 - взяття розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів бюджетних зобов'язань або здійснення розпорядження бюджетними коштами у будь-який інший спосіб, планування, формування, здійснення та виконання закупівлі товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти, у тому числі оборонних закупівель (крім випадків, якщо окрема інформація про закупівлі товарів, робіт і послуг становить державну таємницю відповідно до Закону України «Про державну таємницю»);
 - володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб

та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно.

Не підлягає обмеженню також доступ до інформації про стан і результати перевірок та службових розслідувань фактів порушень, допущених у сферах діяльності, зазначених у цій частині.

Також, у випадках, коли йдеться про конфіденційну інформацію, відповідно до частини 2 статті 5 Закону України «Про захист персональних даних», персональні дані, що стосуються здійснення особою, яка займає посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, посадових або службових повноважень, не є конфіденційною інформацією. Громадськість повинна знати, яку освіту має державний службовець, щоб оцінити, чи достатньо він або вона кваліфіковані для цієї посади.

Останнім компонентом, який вартий уваги при обговоренні проблем визначення меж суспільної необхідності в інформації, є момент, у який подається інформаційний запит та час, який минув з моменту створення інформації.

Відповідно до частини 4 статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» інформація з обмеженим доступом має надаватися розпорядником інформації, якщо вже немає законних підстав для обмеження у доступі до такої інформації, які існували раніше. На практиці це означає, що «трискладовий тест» має проводитися щоразу, коли приймається рішення про обмеження доступу до інформації.

Так само і час, що минув з моменту створення інформації має значення. Наприклад, у справі *Едісьйон Плон проти Франції* (заява № 58148/00) ЄСПЛ [10] заявив, що тимчасова заборона книги, яка розкривала інформа-

цію про стан здоров'я у колишнього президента Франції та була опублікована майже одразу після його смерті не порушувала право на вільне розповсюдження інформації, проте її постійна заборона 9 років після цього була непропорційною до мети і порушила право, надане особою статтею 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

У підсумку варто підкреслити, що суспільна значимість інформації відіграє важливу роль у вирішенні питання про надання доступу до інформації або, навпаки, обмеження доступу до неї. Розпорядники публічної інформації, а саме суб'єкти владних повноважень, є тими органами, яким найчастіше доводиться оцінювати суспільний інтерес в отриманні інформації під час проведення оцінки за трискладовим тестом.

Очевидно, в саме в інтересах розпорядників, щоб переліки категорій інформації, яка становить суспільний інтерес, були якнайбільш детальними, аби зменшити дискрецію, а отже і рівень відповідальності посадових осіб. Спроби піти іншим шляхом і, навпаки, затвердити переліки закритої інформації (шляхом накладення відповідних грифів «Таємно» або «Для службового користування») також не є прийнятним шляхом вирішення питання.

Ступінь суспільного інтересу завжди потребуватиме оцінки відповідно до ситуації, що склалася, гостроти та масштабу суспільної дискусії, і, відповідно, може зазнавати змін з плином часу. А отже балансування прав і пошук найбільш прийняттого рішення під час обмеження доступу до інформації є і залишиться повноваженням та відповідальністю посадових осіб розпорядників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992р. № 2657-XII *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1992, № 48, ст.650.
2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996р. № 254к/96-ВР *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1996, № 30, ст. 141
3. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з поправками, внесеними Протоколами № 11 та 14 з моменту його набуття чинності 1 червня 2010 року). *Council of Europe*. URL : <https://www.coe.int/uk/web/compass/the-european-convention-on-human-rights-and-its-protocols>
4. Свобода інформації в Україні та світі. Теорія та практика /упоряд. О. М. Павліченко, Р. І. Стадник; ГО «Харківська правозахисна група». Харків: *ТОВ «Видавництво права людини»*, 2015. 216 с. URL : <https://library.khpg.org/files/docs/1447101839.pdf>
5. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011р. № 2939-17 *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 32, ст. 314.
6. Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації: Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України №10 від 29 вересня 2016 року. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010760-16#Text>
7. Case Of Tarsasag A Szabadsagjogokert V. Hungary. (Application no. 37374/05). *The European Court of Human Rights*. STRASBOURG, 14 April 2009. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22%3A%22001-92171%22%7D>
8. Case Of Magyar Helsinki Bizottsag V. Hungary (Application no. 18030/11). *The European Court of Human Rights*. STRASBOURG, 8 November 2016. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22%3A%22001-167828%22%7D>
9. Доступ до публічної інформації. Посібник із застосування «трискладового тесту»/ За редакцією Котляра Д.М./ Головенко Р.Б., Котляр Д.М., Слизьконіс Д.М. Київ, 2014, с. 22 <http://eidos.org.ua/vydannya/posibnyk-publichna-informatsiya-posibnyk-iz-zastosuvannya-tryskladovoho-testu/>
10. Case Editions Plon V. France (Application no. 58148/00). *The European Court of Human Rights*. STRASBOURG, 18 May 2004. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22%3A%2258148/00%22%2C%22itemid%22%3A%22001-61760%22%7D>